

Tarixən, özlərini qaraçılarıyağı vətənsiz göstərmək istəyən erməni toplumuna Türkiyə və Azərbaycandan daha artıq qucaq açmış və yaşam imkanları yaratmış üçüncü bir xalq və ölkə göstərmək mümkün deyil. Lakin ermənilər XX yüzillikdə Azərbaycan türklərinin ata-baba yurdu olan Qərbi Azərbaycanda qurduqları dövlətdə bu haqqı nəinki tanımamış, üstəlik, yeni ərazilərə iddialar irəli sürmüş, əsrin sonunda isə soydaşlarımızı son nəfərinədək Ermənistandan qovub çıxarmışlar.

Ümumiyyətlə, Qafqazda ermənilərin yerli türk-müsəlmanlara münasibəti davamlı soyqırımı və deportasiya aksiyaları ilə müşayiət olunmuşdur. Tarixi sənədlər bu mülahizələri tamamilə sübut edir. Fəqət, ermənilər təcavüzkar niyyətlərini yerinə yetirə bilmək üçün uydurmalarını davam etdirmiş, Birinci Dünya müharibəsi zamanı və sonradan Anadolunu və Azərbaycanı talayıb yağmaladıqları, soyqırımları törətdikləri kimi, son 30 ildə də ölkəmizin Qarabağ bölgəsini və ətrafını yaxıb-yandırdılar, xalqımıza qarşı yeni qətlamları davam etdirdilər.

olaraq qəbul etmirəm, lənətləyirəm". Barmaqla sayılacaq qədər az olan dürüst bir erməninin ürəyindən gələn bu sözlər həqiqətdir! Tarixi həqiqətlər və doğru olanlar bax budur!

İndi isə rus generalı Mayevskinin bəzi qeydlərinə nəzər salaq: "1895-ci ilə qədər erməni-türk əlaqələri yaxşı bir vəziyyətdə idi. Bu iki cəmiyyət bir-biri ilə dostca dolanırdılar. 1895-ci ildə erməni komitəçilər erməniləri türklərə qarşı təhrik etməyə başladılar və erməni-türk əlaqələri birdən-birə tərsinə döndü. Türk

havasına qapılmışdıq, sədaqətimiz, çalışmalarımız və yardımlaşmalarımız qarşılığında Çar hökumətinin Ermənistanın müstəqilliyini bizə hədiyyə edəcəyinə əmindik. Ağılmız dumanlanmışdı. Biz öz istəklərimizi başqalarına mal edərək məsuliyyətsiz insanların boş sözlərinə böyük əhəmiyyət verib özümüzə etdiyimiz hipnozun təsiri ilə həqiqətləri anlaya bilmədik, xəyallara qapıldığımız...

Biz siyasi bir komitə olaraq məsələmizin rusları maraqlandırmadığını və onların lazım olduqda bizim cəsədlərimizi tapdalayaraq keçib gedəcəklərini unutmuşduq. Bunu anlamadığımızı, bilmədiyimizi söyləyə bilmərəm. Əlbəttə bilirdik, lakin bəzən müharibənin ancaq "erməni məsələsi"nə görə başladıldığını saflıqla düşünürdük...

Pis tələdən şikayət etmək və fəlakətlərimizin səbəblərini başqalarında axtarmaq acınacaqlı bir vəziyyətdir. Bu, bizim milli psixologiyamızın bir xüsusiyyətidir. "Daşnaksütyun" komitəsi

Soyqırımı cinayətləri: hansı səbəbdənsə erməni etirafı

İşğalçı Ermənistan II Qarabağ müharibəsində biabırcasına məğlub olub atəşkəs müqaviləsi imzalasa da, sülh şəraitinə keçidi ləngidir. Erməni quldur dəstələri sərhədlərimizə, sərhədyanı bölgələrdə yaşayan insanlarımızı yenə də atəş açırlar. Doğrudur, onlar Azərbaycan əsgəri tərəfindən layiq olduqları cavabı alırlar, dünyanın ermənipərəst dairələri isə yenə də bütün bunlara seyrçi qalır. Xocalı soyqırımına seyrçi qaldığı kimi.

Erməni ideoloqları türk soyuna və azərbaycanlılara qarşı soyqırımı cinayətlərini nə qədər gizlətməyə çalışsalar da bu aksiyaların miqyası o qədər böyükdür ki, onların hamısını danmaq, pərdələmək mümkün olmamışdır. Az sayda erməni yazar və tədqiqatçı hansı səbəbdənsə – ya milli öyüncə çevirmək üçün, ya ədalətli görünmək xatirinə, yad kənar qüvvənin təzyiqi ilə öz xalqının törətdiyi soyqırımlarını müəyyən qədər etiraf etmişdir.

Görün, bəzi tanınmış erməni yazıçıları "erməni məsələsi"nə dair düşüncələrini necə açıqlamışlar. T.Hacıqoqyan yazır: "Şərəfsiz Daşnak Respublikasının qısa dövründə Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə ilə aparılan müharibələrdə daşnakların qanlı əllərlə minlərlə türk yox etdikləri, kəndlərini yandıraraq külə döndərdikləri və Zəngəzur, Şərur, Dərələyəz, Mehri, Ağbaba, Zəngibasar və Vedidəki türk kəndlərində törətdikləri vəhşiliklər, qətlamlar, qarətlər hələ də ağıllardadır. O zaman erməni əsgərlərində yaltaqlıq, qarət, günahsız və çarəsiz insanları öldürmə psixologiyası kök atmışdı".

Erməni millətinə mənsub elm adamı B.İşxanyan isə ermənilərin Qafqazda məskunlaşmaları barədə həqiqəti ortaya qoymuşdur. Onun 1916-cı ildə nəşr olunan kitabında oxuyuruq: "Ermənilərin həqiqi vətəni Kiçik Asiyadır, yəni Rusiya hüduqlarından kənaradadır və Qafqazda bir neçə erməni əyalətindən başqa, Qafqaz ərazisinin müxtəlif hissələrinə ermənilər yalnız son yüzildə səpələnmişlər".

Erməni yazıçısı H.Osepyan 1930-cu ildə Ermənistan dövləti tərəfindən azərbaycanca nəşr edilən "Müharibə və quruluşun 10 ili" adlı kitabında qeyd etmişdir: "Daşnakların iqtidarı zamanında etnik döyüşlər ağılaşmaz həcmə çatmışdı. Onlar meşəvi Gürcüstanı ilə bir dəfə, Türkiyə ilə iki dəfə, Azərbaycanla isə bir neçə dəfə müharibə etdilər və ölkə daxilində türk cəmiyyətini ortadan qaldırmaq siyasətini irəli sürdülər. Ağbabada, Zəngibasarda, Vedibasarda, Şərurda on minlərlə türk qətl edildi. Bu vətəndaşların var-dövləti talan edilib daşnak komandanlarının mülkiyyətinə keçirildi. Türk cəmiyyətini yox etmək məqsədilə daşnak hökuməti 40 minə yaxın adamı silahlandırdı, çox sayda könüllü dəstələr qurdu. Bunları ayaqda tuta bilmək üçün də fəhlə və kəndlinin belinə ağır vergilər yüklədi. Daşnaklara öz çirkin siyasətlərini həyata keçirmək üçün bu da azlıq edirdi. Daşnak hökuməti İngiltərə və Amerika imperialistlərinin yardımına müraciət edərək onlardan böyük miqdarda hərbi sursat aldı".

Beləcə, bir para erməni yazıçıları öz qələmləri ilə Ermənistanın ictimai-siyasi quruluşunun qeyri-qanuni olduğunu və ermənilərin törətdikləri vəhşilikləri etiraf etmişlər. Erməni Artin Penikin bir məktubunda yazıb: "Patiraxxana və Türkiyədəki bütün ermənilər xanana sizi protest edib özümü yandırırım. Sizə səslənirəm, ey ASALA caniləri! Məsum insanları arxadan əxlaqsızca öldürməklə bu işlər həll olunmaz. Siz imperialistlərin oyununa gəlməsiniz. O zaman da imperialistlərin oyunu ilə yüz minlərlə insan qeyb oldu. Özünüzə gəlin. Sizi aldadırlar. Burada bir neçə min erməni qaldı. Bunlarıdamı yox etmək istəyirsiniz? Lakin buna müvəffəq ola bilməyəcəksiniz. Bu gün necə qardaşca keçinilirsə, belədir sonra da eynən insanları əxlaqsızca öldürməyə davam etsəniz, and içərək deyirəm: kökünüz qazılacaq! Özünüzə gəlin! Sizi bir erməni

vəhşiliyi bir həqiqət olmayıb uydurulmuş siyasi bir hekayədir. Həqiqəti olduğu kimi söyləmək lazımdırsa, Şərqdə vəhşi olanlar müsəlmanlar deyil, əksinə, müxtəlif hadisələri törədənər şərqli ermənilər idi. Onlar törətdikləri hadisələri kimsəsiz müsəlmanlara yükləyirdilər. Baş verən hadisələr erməni komitəçilərin uydurduqları və icraya qoyduqları komediyaadan başqa bir şey deyildir".

Erməni komitəçilərlə bir amerikalının söhbəti də bu baxımdan ibratamizdir. Amerikalı Hamlinin (İstanbuldakı amerikalı kollecinin qurucusu) müsahibəsini ehtiva edən 23 dekabr 1893-cü il tarixli məktubun bir parçası belədir ("Boston" qəzetində yayımlanmışdır): "Rusların Anadoluya girmələrinə səbəb olacaq bir hadisə törədəcəklərini və buna hazırlanmışlarını söyləyən bir erməni komitəçiyə dr. Hamlin "necə?" deyər soruşduqda, komitəçinin cavabı belə olmuşdur: "Bütün imperiyada təşkilatlanan "Qncak" çetələri türkləri öldürüb kəndlərini yandıracaq. Sonra dağlara qaçacaq. Belə olduqda dəliyə dönmən türklər bölgədəki müdafiəsiz ermənilərin üzərinə hücum edib onları elə doğrayacaq ki, ruslar xristianlıq mədəniyyəti naminə hücumu keçib Anadolunu işğal edəcəklər". Bu cavaba çaşmış qalan amerikalı dəhşət içərisində "Belə bir şeyi necə edə bilərsiniz? Nə qorxunc bir plandır bu?!" – demişdir.

Doğrudan da, bu, qorxunc bir plan olmuşdur. Bu da bir həqiqətdir ki, ermənilər belə planlarla özlərini "yazıq," "haqsız-hüquqsuz" bir millət olaraq göstərməyə çalışıblar.

Ermənistanın ilk baş nazirinin, "Daşnaksütyun" komitəsinin rəhbəri O.Kaçaznunun "Artıq "Daşnaksütyun"un görəcəyi bir iş yoxdur" başlığı altında Buxarest konfransına təqdim etdiyi raportun bir bölümünə də nəzər salaq. Bu raport 1914–1923-cü illər arasında türk-erməni hadisələrinə və ermənilər tərəfindən bütün dünyanın gündəminə gətirilən uydurma "erməni soyqırımı"nın baş verib-vermədiyinə dair əsas rəsmi sənədlərdən biridir. O.Kaçaznuni çıxışında demişdir: "Könüllü dəstələrin qurulması lazım idimi?" sualı bu gün, əlbəttə, mənasızdır. Tarixi hadisələrin özünəxas polad bir məntiqi vardır. 1914-cü ilin payızında erməni könüllü dəstələri quruldu və türklərə qarşı fəaliyyətə başladı. Bu, erməni xalqının 25 il boyunca bəslədiyi psixoloji şəraitin təbii və qaçılmaz bir nəticəsi idi. Bu psixologiya özünə bir forma tapmalıydı və onu tapdı. Bu gün (əgər məsuliyyət mövzusu gündəmə gəlsə) kimin günahkar olduğunu tədqiq də mənətsizdir. Psikopos Mesrop, A.Xatisov, doktor Zavriev, S.Arutyunov, Dro və Andronik olmasaydılar, başqaları tapılacaq və eyni şeyləri törədəcəkdilər. Könüllü dəstələrin qurulması bir səhv idisə, bu səhvin kökləri uzaq keçmişdə axtarılacaqdır. Hələlik bunu təsbit etmək lazımdır ki, biz bu könüllülər hərəkatına aktiv olaraq qatıldığımız və bu qatılma komitə konqresinin qərarına baxmayaraq həyata keçirildi...

1914-cü ilin qışı və 1915-ci ilin ilk ayları, "Daşnaksütyun" da daxil olmaqla, Rusiya erməniləri üçün bir həyəqlənən və ümidli dövr idi. Biz qeydsiz-şərtsiz Rusiyaya yönələn vəziyyətdə idik. Hər hansı bir zəfərin olmamasına baxmayaraq, biz zəfər

bundan qaça bilməyibdir.

Rusların bizə qarşı təhrikədi davranmalarında, sanki, xüsusi bir təsəlli var idi. Sanki saf və uzaqqörən olmadığımız bir qəhrəmanlıq idi və nəticədə elə bir vəziyyətə düşdük ki, istəyən hər kəs bizi asanlıqla aldatdı, xəyanət etdi, kəsdı və başqalarının kəsmələrinə imkan verdi".

1923-cü ilin aprel ayında "Daşnaksütyun" komitəsinin Buxarestdə keçirilən konfransında çıxış edən O.Kaçaznunun erməni millətinə mənsub olmasına baxmayaraq, konfransdakı çıxışı bu gün bütün dünyada dillər əzbəri olan "erməni soyqırımı"nın uydurma olduğunu rəsmən ortaya qoyur.

Yuxarıda qeyd etdiyimiz raportu yazanın müharibədə döyüşən tərəflərdən birinin başında və üstəlik, "soyqırımı"na uğradığı iddia edilən tərəfin hökumətinin baş naziri olduğu nəzərə alındıqda bu qeyd etdiklərimiz daha ciddi əhəmiyyət qazanır. "Soyqırımı"na uğradıqları iddia edilən ermənilər baş nazirləri baş verən hadisələri bir müharibə olaraq dəyərləndirir və ən önəmlisi, ermənilərin imperialist güclərə alət olduqlarını ortaya qoyur.

Beləliklə, "Daşnaksütyun" komitəsinin lideri, Ermənistanın ilk baş naziri O.Kaçaznunun 1923-cü ilin aprel ayında Buxarestdə keçirilən "Daşnaksütyun" konfransına təqdim etdiyi raportdan bu nəticələr ortaya çıxır: ermənilər Osmanlı dövlətinə xəyanət edib əvvəl ruslara, daha sonra fransızlara və ingilislərə qeyd-şərtsiz satılıblar; ermənilər "dənizdən-dənizə Ermənistan" layihəsi kimi bir arzuya qapılıb və bu istiqamətdə təhrik ediləblər; "Daşnaksütyun" komitəsi xaricində bir günahkar axtarılmamalıdır.

Ortaya belə bir sual çıxır: bu gün "erməni soyqırımı" iddialarını müzakirə edən və "erməni soyqırımı" haqqında qararlar verən ölkələr Ermənistanın ilk baş nazirinə deyil, kimə güvənirlər? Heç şübhəsiz, Ermənistanın ilk baş naziri, erməni millətinin tarixində xüsusi bir yeri olan "Daşnaksütyun" komitəsinin lideri O.Kaçaznunun raportu ermənilərin böyük yalanını ifşa etmişdir!

Fikrimizcə, Ermənistanın ilk baş naziri O.Kaçaznunun "Daşnaksütyun" komitəsinin Buxarestdə keçirdiyi konfransına təqdim etdiyi raportu müxtəlif dillərə tərcümə olunub dünya ictimaiyyətinə çatdırılmalıdır. Qoy açıq-aşkar həqiqətlərə göz yuman bəzi dairələr "erməni soyqırımı" və ya "ermənilərə qarşı törədilən qətlamlar"ın tarixi həqiqətlərə nə qədər uyğun olduğunu Ermənistanın ilk baş nazirindən öyrənsinlər!..

Bu da bir həqiqətdir ki, erməni iddialarının təməlinə azdırılan bir tarix yatır. Bu uydurma tarixin yalan olduğunu rəsmi sənədlər işığında dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq hər bir elm adamının borcudur. Həqiqət budur ki, ermənilər soyqırımına uğrayan deyil, soyqırımları törədən xalqdır. Onların təkə 1918-ci ilin martında Azərbaycanın müxtəlif bölgələrində və 1992-ci ilin fevralında Xocalıda törətdikləri cinayətlərini sübut etməyə bəs edir. Arxiv sənədləri də kimin məzlum, kimin cinayətkar olduğunu ortaya qoyur.

Fazil QARAOĞLU,
professor